

Uzasadnienie

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w treści art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W tej sytuacji posiada również kompetencje do zmiany przedmiotowego aktu prawnego.

W dniu 28 kwietnia 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku podpisał zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wilcze Błota PLH220093. Zarządzenie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 13 maja 2014 r. poz. 1846. Weszło ono w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Na podstawie § 5 ust. 2 i 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754) oraz w związku z upoważnieniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 2010 r. do dokonywania kontroli zgodności aktów prawa miejscowego z polityką Rady Ministrów, dokonana została kontrola m.in. zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wilcze Błota PLH220093. W ramach ww. kontroli, zgodnie z pismem Ministra Środowiska DP-074-95/11941/14/JJ z dnia 14 kwietnia 2015 r., stwierdzono uchybienia uzasadniające zmianę przedmiotowego zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku we własnym zakresie.

W piśmie tym, wskazano, iż dla przedmiotu ochrony 6236 strzebla błotna ustanowiono działanie ochronne polegające na dostosowaniu gospodarki rybackiej do wymogów ochrony siedliska gatunku poprzez wyłączenie z użytkowania rybackiego i wędkarskiego.

Zgodnie ww. pismem Ministra Środowiska, *przedstawione działanie faktycznie stanowi zakaz. W planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej. (...) Należy wskazać, że dostosowanie gospodarki rybackiej nie może polegać na pełnym zakazie jej wykonywania. Dlatego takiego działania ochronnego nie można uznać za dostosowanie gospodarki rybackiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, tylko za wprowadzenie zakazu.*

W związku z powyższym, zmieniono treść działania ochronnego dopuszczając prowadzenie gospodarki rybackiej w zbiornikach potencjalnie stanowiących siedlisko występowania strzebli błotnej, jednakże na określonych warunkach, minimalizujących negatywny w skutkach wpływ takiej działalności na strzeblę będącą przedmiotem ochrony w obszarze.

Ponadto, w § 8 zarządzenia wskazano, iż dane akty wchodzą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. *Należy wskazać, iż nie ma potrzeby wyszczególniania miejsca ogłoszenia aktu, co wynika z art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172 z późn. zm.).*

Zgodnie z ww. uwagą, odstąpiono od wskazywania miejsca ogłoszenia obecnie wydawanego zarządzenia.

W projekcie zarządzenia zmieniającego PZO dodano przedmiot ochrony 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne. Dla siedliska tego określono zagrożenia istniejące oraz potencjalne, określono cel działań ochronnych, a także zaplanowano adekwatne do zagrożeń działania ochronne zgodnie z dokumentacją do planu zadań ochronnych. Potrzeba dodania przedmiotu ochrony wynika z dokumentacji PZO (Przybylski i in. 2013).

Zmiany SDF w tym zakresie, dokonano w odrębnej procedurze (aktualizacja SDF, kwiecień 2016).

Najpoważniejszym zagrożeniem dla dodanego przedmiotu ochrony są zmiany stosunków wodnych

spowodowane przez działalność człowieka oraz naturalne wahania poziomu wód gruntowych. Siedlisko to zależne jest od właściwego reżimu wodnego. Obecność rowów melioracyjnych wpływa na poziom zalegających wód, a rezultatem tego jest przesuszanie niektórych fragmentów siedliska borów i lasów bagiennych. Dodatkowo, zagrożenie stanowią rozproszone zanieczyszczenia wód powierzchniowych wynikające z działalności rolniczej i leśnej. Obszar otoczony jest polami uprawnymi, z których spływają związki biogeniczne powodujące zwiększenie żyzności siedliska, co w konsekwencji powoduje wkraczanie niepożądanych gatunków.

Za cel działań ochronnych uznano utrzymanie i niepogarszanie obecnego stanu siedliska.

Działania ochronne zabezpieczają utrzymanie stanu ochrony siedliska 91D0 w obszarze Natura 2000 na dotychczasowym poziomie, a także zapewniają jego stopniową poprawę. Wiążą się z badaniem poziomu wód gruntowych i odpływu oraz wykonaniem zastawek piętrzących lub zatrzymujących wodę w siedlisku. Dodatkowo, dla siedliska 91D0 zaproponowano zadania związane z utrzymaniem strefy buforowej zatrzymującej dopływ zanieczyszczeń z pól.

Działania w zakresie monitoringu stanu ochrony siedliska 91D0 zaplanowano zgodnie z zaleceniami zawartymi w przewodnikach metodycznych opracowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOS) na transektach i płatach wyznaczonych w trakcie badań terenowych w ramach opracowywania dokumentacji do planu zadań ochronnych.

Zaplanowano także działania z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy – dla siedliska przyrodniczego 91D0 - przeprowadzenie monitoringu hydrologicznego obszaru, na podstawie którego zostaną podjęte konkretne działania ochronne (tj. wykonanie zastawek na rowach melioracyjnych).

Ponadto, zmieniono termin realizacji działania dla strzebli błotnej, z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy dotyczącego monitoringu hydrologicznego w obszarze, z drugiego roku na czwarty rok obowiązywania PZO, co wiąże się m.in. z dodaniem siedliska 91D0 jako przedmiotu ochrony, dla którego działanie to jest tożsame.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu zmiany PZO. W tym celu zorganizowano jedno spotkanie dyskusyjne w Starej Kiszewie dnia 26 kwietnia 2016 r., którego tematem były zapisy zmian w obowiązującym PZO.

Po ww. spotkaniu, po analizie zgłoszonych uwag i wniosków, do treści projektu zarządzenia zmieniającego PZO, wprowadzono następujące zmiany:

- 1) Ujęto jako istniejące zagrożenie dla siedliska 91D0, naturalne susze występujące na terenie gminy Stara Kiszewa w ostatnich latach, które przyczyniają się do spadku poziomu wód gruntowych na całym obszarze gminy, w tym również w granicach obszaru Natura 2000 Wilcze Błota, co w konsekwencji może grozić obniżeniem oceny stanu siedliska w obszarze, mimo podjętych działań minimalizujących zagrożenia spowodowane przez antropogeniczne zmiany stosunków wodnych,
- 2) Odstąpiono od definiowania jako zagrożeń istniejących dla borów i lasów bagiennych usuwanie martwych i zamierających drzew oraz gospodarki leśnej niedostosowanej do wymogów siedliska, ponieważ na obszarze tym gospodarka leśna jest prowadzona w oparciu o uproszczony plan urządzenia lasu, którego analiza wskazuje, iż spełnia on wymogi ochrony dla siedliska 91D0. Niemniej jednak niedobór martwego drewna z punktu widzenia siedliska dla ksylobiontów oraz doprowadzenie do zbyt niskiego wieku drzewostanu ujęto jako zagrożenie określone kodem J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska,
- 3) Adekwatnie do zagrożeń, w załączniku nr 3 zrezygnowano z działań ochronnych określonych dla siedliska 91D0 polegających na pozostawianiu martwych drzew w ilościach określonych w metodyce monitoringu GIOŚ (przed modyfikacją w styczniu 2016 r.). Obecnie, metodyka monitoringu GIOŚ dla siedliska 91D0 nie zawiera wskaźników, które opisują zasoby martwego drewna. W związku z powyższym ilość martwego drewna w obszarze nie obniży oceny ogólnej siedliska. Jednakże, podkreślić należy, iż najkorzystniejszym działaniem z zakresu gospodarki

leśnej, z punktu widzenia ochrony siedliska, byłoby pozostawienie płątów 91D0 do naturalnej sukcesji, co zostało ujęte w zapisach PZO,

- 4) W załączniku nr 4, w zapisach określających wskazania do zmian w studium gminy Stara Kiszewa, ujęto, iż strefa buforowa, którą należałoby utworzyć w pasie od 5 do 20 m wokół płątu siedliska 91D0 powinna być w postaci nieużytków, trwałych użytków zielonych lub leśnych.

Informację o zamiarze sporządzenia zmiany PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Stara Kiszewa, Starostwa Powiatowego w Kościerzynie oraz w prasie (Dziennik Bałtycki z dnia 14 maja 2015 r.).

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem zmiany PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do zmiany planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 28 czerwca 2016 r., na tablicach ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy Stara Kiszewa, a także Starostwa Powiatowego w Kościerzynie oraz opublikowane za pośrednictwem prasy – Dziennik Bałtycki z dnia 7 lipca 2016 r. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu zmiany planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

Powyższe uzasadnia dokonanie zmian w treści wcześniejszego zarządzenia.

Projekt zarządzenia wpisano do publicznie dostępnego wykazu danych prowadzonego na stronie internetowej www.ekoportal.pl, pod numerem 486/2016.

Projekt zarządzenia został uzgodniony w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.) z Wojewodą Pomorskim, pismem PN-I.0041.54.2016.LA z dnia 5 października 2016 r.